



# LABconnect

## Verklaring op het World Economic Forum om antibiotica resistentie te bestrijden

“Antibiotica zijn geen antigriep.” Misschien hebt u dit op de radio gehoord. Het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport startte op 21 januari een campagne onder deze titel. Antibiotica slikken bij griep is onjuist. De reden is dat “een kuurtje” niet helpt bij een virusinfectie, maar dat het als kwalijk effect heeft dat resistentie kan ontstaan. Antibiotica resistentie is een toenemend probleem. Dat weten we al decennia, maar het gevaar neemt toe.

Het beleid in ons land bevatte al langere tijd de volgende onderdelen:

- Onjuist voorschrijven van antibiotica moet binnen 5 jaar gehalveerd zijn. In de veehouderij wordt antibiotica fors teruggedrongen d.m.v. een set regels (in 2015 moest het gebruik van antibiotica 70% minder zijn dan in 2009).
- De overheid stimuleert samenwerking tussen universiteiten, farmaceutische bedrijven en academische ziekenhuizen om nieuwe alternatieve middelen te ontwikkelen voor het geval de gangbare antibiotica niet meer werken.

Daarnaast moet onderzoek gaan uitwijzen op welke wijze mensen besmet kunnen raken door voedsel waarin resistente bacteriën zitten, en hoe resistente bacteriën zich verspreiden via bodem, lucht en water. Omdat antibiotica resistentie een wereldwijd probleem is, heeft minister Schippers hiervan een speerpunt gemaakt in de eerste helft van 2016 – tijdens Nederlands voorzitterschap van de Europese Unie. Naar schatting overlijden jaarlijks 25.000 mensen in Europa aan de gevolgen van antibiotica resistentie. Dit gaat samen met 1,5 miljard vermijdbare zorgkosten. Tijdens een conferentie op 9 en 10 februari jl. sprak minister Edith Schippers hierover met haar Europese ambtgenoten. Tijd voor actie: betere infectiepreventie en meer terughoudendheid wat betreft antibiotica gebruik. Maar ook betere diagnostiek.

Waarop baseert onze minister zich?

Nog niet zo lang geleden werd het rapport gepubliceerd:

Antimicrobials in agriculture and the environment: reducing unnecessary use and waste. Hierin staat onder meer dat 70 % van de door de VS geïmporteerde antibiotica wordt gebruikt als infectie profylaxe voor dieren. Uit 100 van de 139 academische studies die in de review zijn bekeken, blijkt een verband tussen antibiotica consumptie door dieren en antibiotica resistentie bij mensen. Slechts 7 van deze 139 studies beweren het tegendeel.

Zorgwekkend is dat juist zogeheten ‘last-resort antibiotica’ voor mensen, kwistig aan dieren gegeven worden. Colistine is zo’n last-resort antibiotica voor bepaalde longontstekingen en

gecompliceerde urineweginfecties met gevoelige aerobe gramnegatieve bacteriën, wanneer standaardmiddelen niet werken. Uit Chinees onderzoek blijkt dat een bacterieel gen, resistentie tegen colistine kan overdragen. Het gen bleek aanwezig bij 20 % van de onderzochte dieren en bij 1 % van de mensen in het gebied. Het wordt gezien als een sterke aanwijzing dat de resistentie het gevolg was van het gebruik van dit middel bij dieren en dat dit overdraagbaar is naar mensen. Antibiotica voor mensen op uitgebreide schaal gebruiken in de landbouwsector vormt zo'n groot gevaar omdat er nog geen vervangende middelen in de pijplijn zitten van de farmaceutische industrie.



Op 21 januari verscheen ook een persbericht “Verklaring Farmaceutische Industrie”.

Op het Wereld Economisch Forum in Davos (Zwitserland) is een gezamenlijke verklaring uitgegeven door ruim 80 internationale spelers: farmaceutische bedrijven, diagnostiek-ontwikkelaars, biotechnologie- en verwante bedrijven. Een oproep aan de overheden wordt gedaan om samen te werken met bedrijfsleven en kennisinstellingen om het probleem antibiotica resistentie de baas te worden.

Betere diagnostiek is binnen handbereik.

Mede als gevolg van alle aandacht die er nu voor is, zullen laboratoria meer bloedtesten gaan doen om te bepalen of iemand met een infectie daadwerkelijk baat heeft bij een antibiotica voorschrift. Op 20 januari werd hieraan een publicatie gewijd in Science Translational Medicine. Onderzoekers van Duke University beschrijven een bloedtest bij luchtweginfecties, waarmee de dokter binnen een uur kan weten of een antibiotica voorschrift noodzakelijk is. De test is nog in de ontwikkelfase, maar met 87 % nauwkeurigheid is dat veelbelovend.

#### **Bronnen:**

<http://www.daarwordtiedereenbetervan.nl/>

<http://www.eu2016.nl/documenten/persberichten/2016/02/10/persbericht-europese-aanpak-antibioticaresistentie-in-zorg-en-veehouderij>

<http://www.rivm.nl/Onderwerpen/A/Antibioticaresistentie>

<http://amr-review.org/sites/default/files/Press%20notice%20Jan%2021%202016.pdf?>

<http://amr-review.org/>

[http://www.myroleamatters.com/cmss\\_files/attachmentlibrary/Tackling-drug-resistant-infections---An-overview-of-our-work\\_LR\\_NOCROPS.pdf](http://www.myroleamatters.com/cmss_files/attachmentlibrary/Tackling-drug-resistant-infections---An-overview-of-our-work_LR_NOCROPS.pdf)

<http://stm.sciencemag.org/content/8/322/322ra11>